

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

LATINSKI JEZIK

OSNOVNA RAZINA

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2022./2023.

LATB.52.HR.R.K1.24

53492

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **100** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 24 stranice, od toga 2 prazne.

Prva ispitna cjelina – nevezani zadatci

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Si nescis, meus ille caper fuit.

Koji je prijevod podcrtane riječi u rečenici?

- A. isti
- B. neki
- C. ovaj
- D. onaj

(1 bod)

2. Cum scripsi haec, annum agebam septuagesimum sextum.

Što se od navedenoga saznaje iz zadane rečenice?

- A. životna dob
- B. vrijeme smrti
- C. broj napisanih knjiga
- D. trajanje stvaralačkoga razdoblja

(1 bod)

3. Mare pacavi a praedonibus.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ?

- A. atributa
- B. direktnoga objekta
- C. indirektnoga objekta
- D. priložne oznake

(1 bod)

4. Auguste, dii te servant.

Koji je prijevod zadane rečenice?

- A. Auguste, čuvali te bogovi.
- B. Bogovi čuvaju tebe i Augusta.
- C. Bogovi, čuvajte svoga Augusta.
- D. Auguste, tvoji su te bogovi čuvali.

(1 bod)

5. Haec eodem tempore Caesari mandata referebantur et legati ab Haeduis et a Treveris veniebant.

Na koju se od navedenih riječi odnosi podcrtana riječ?

- A. tempore
- B. Caesari
- C. mandata
- D. legati

(1 bod)

6. Sed boni mores nihil ei profuerunt.

Koji je prijevod podcrtane riječi u rečenici?

- A. oni
- B. njega
- C. njemu
- D. njegovi

(1 bod)

7. Tertio anno imperii sui Faustinam uxorem perdidit.

Koja riječ u rečenici ima funkciju apozicije?

- A. anno
- B. imperii
- C. Faustinam
- D. uxorem

(1 bod)

8. **Hac oratione ab Diviciaco habita omnes qui aderant magno fletu auxilium a Caesare petere coeperunt.**

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtana riječ?

- A. oratione
- B. Diviaco
- C. fletu
- D. Caesare

(1 bod)

9. **Praetoram nobilem gessit.**

Kakva je pretura prema zadanoj rečenici?

- A. dugotrajna
- B. kratkotrajna
- C. sramotna
- D. znamenita

(1 bod)

10. **His Caesar ita respondit.**

Koji je prijevod zadane rečenice?

- A. Ovo Cezar tada odgovara.
- B. Ovima Cezar tako odgovara.
- C. Ovo je Cezar tada odgovorio.
- D. Ovima je Cezar tako odgovorio.

(1 bod)

11. **Koja je od navedenih riječi antonim riječi *iuvenis*?**

- A. amicus
- B. eques
- C. filius
- D. senex

(1 bod)

12. Koje je značenje pridjeva *acer*?

- A. bijedan
- B. mračan
- C. oštar
- D. visok

(1 bod)

13. Koji je genitivni nastavak riječi *vulpes*?

- A. -ei
- B. -etis
- C. -is
- D. -itis

(1 bod)

14. Koja od navedenih riječi **ne potječe** iz latinskoga jezika?

- A. definiran
- B. hibridan
- C. kvadriran
- D. limitiran

(1 bod)

15. Koja od navedenih riječi znači *sladak*?

- A. albus
- B. carus
- C. dulcis
- D. levis

(1 bod)

16. Koja se od navedenih izreka izgovarala prilikom rimskoga vjenčanja?

- A. *Qui tacet, consentire videtur.*
- B. *Sua sponte.*
- C. *Ubi tu Gaius, ego Gaia.*
- D. *Vade mecum.*

(1 bod)

17. Koje božanstvo nosi isto ime i kod Rimljana i kod Grka?

- A. Apolon
- B. Cerera
- C. Minerva
- D. Saturn

(1 bod)

18. Koji se od navedenih slavoluka **ne nalazi** u Rimu?

- A. Konstantinov slavoluk
- B. slavoluk Septimija Severa
- C. slavoluk Sergijevaca
- D. Titov slavoluk

(1 bod)

19. Što se od navedenoga **nije dogodilo** za vrijeme Rimske Republike?

- A. otmica Sabinjanki
- B. Punski ratovi
- C. reforme braće Grakho
- D. Spartakov ustanak

(1 bod)

20. Što se od navedenoga pripisuje Numi Pompiliju?

- A. osnivanje Ostije
- B. reforma kalendara
- C. gradnja kanalizacijskoga sustava
- D. popis stanovništva prema imetku

(1 bod)

Druga ispitna cjelina – zadatci vezani za prozni tekst

Skupina zadataka sadrži dvadeset zadataka vezanih za prilagođeni tekst.

Svaka rečenica u tekstu označena je brojem.

Uz svaki je zadatak iz razumijevanja teksta u zagradama naveden broj rečenice na koju se taj zadatak odnosi.

Cornelius Nepos, *De Latinis historicis*, Atticus, 7

(1) Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta. (2) Usus est aetatis vacatione neque se quoquam movit ex urbe. (3) Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit. (4) Ipsum Pompeium coniunctum non offendit. (5) Nullum ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per Pompeium aut honores aut divitias ceperant; (6) quorum partim invitissimi castra sunt secuti, partim summa cum eius offensione domi remanserunt. (7) Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistulas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam sororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit. (8) Sic vetere instituto vitae effugit nova pericula.

Komentar:

- (1) incido, 3. -cidi, - – dogoditi se; Caesarianus, 3 – Cezarov
- (2) utor, 3. usus sum – poslužiti se; vacatio, -ionis, f. – oprost, pošteda; quoquam – ikamo
- (3) opus esse – biti potrebno; proficiscor, 3. profectus sum – polaziti, prilaziti; res familiaris = imetak
- (4) coniunctus, 3 – prijateljski povezan, u prijateljstvu; offendo, 3. -ndi, -nsum – uvrijediti
- (5) ornamentum, -i, n. – odlikovanje; ut – kao
- (6) partim – djelomice; invitus, 3 – nevoljko; sequor, 3. secutus sum – poći za, slijediti;
offensio, -ionis, f. – nezadovoljstvo; remaneo, 2. -mansi, -mansum – ostati
- (7) Atticus, -i, m. – Atik (Tit Pomponije Atik); quies, -etis, f. – mirovanje;
privatus, -i, m. – privatna osoba; pecunia, -ae, f. – novac; impero, 1. – tražiti, zahtijevati;
molestus, 3 – dosadan, naporan; concedo, 3. -cessi, -cessum – pomilovati, izbaviti
- (8) institutum, -i, n. – uredba, načelo; effugio, 3. -fugi, - – izbjeći

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

21. Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 1)

- A. apozicije
- B. atributa
- C. direktnoga objekta
- D. priložne oznake

(1 bod)

22. Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta.

Koje funkcije u rečenici imaju podcrtane riječi? (v. 1)

- A. apozicije i objekta
- B. apozicije i subjekta
- C. atributa i objekta
- D. atributa i subjekta

(1 bod)

23. Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 1)

- A. oko šesnaest godina
- B. oko šesnaest dana
- C. oko šezdeset godina
- D. oko šezdeset dana

(1 bod)

24. Usus est aetatis vacatione neque se quoquam movit ex urbe.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 2)

- A. apozicije
- B. imenskoga atributa
- C. predikata
- D. indirektnoga objekta

(1 bod)

25. Usus est aetatis vacatione neque se quoquam movit ex urbe.

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz zadane rečenice? (v. 2)

- A. Nije dobio oprost.
- B. Nije se pozvao na starost.
- C. Ostao je u gradu.
- D. Otišao je iz grada.

(1 bod)

26. Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit.

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtana riječ? (v. 3)

- A. quae
- B. amicis
- C. opus
- D. omnia

(1 bod)

27. Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit.

Koji funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 3)

- A. atributa
- B. direktnoga objekta
- C. indirektnoga objekta
- D. subjekta

(1 bod)

28. Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 3)

- A. bez njegova imetka
- B. bez svoga imetka
- C. iz njegova imetka
- D. iz svoga imetka

(1 bod)

29. Ipsam Pompeium coniunctum non offendit.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 4)

- A. Sam se Pompej neće uvrijediti.
- B. Sam Pompej nije uvrijeđen.
- C. Samoga Pompeja nije uvrijedio.
- D. Samoga Pompeja neće uvrijediti.

(1 bod)

30. Nullum ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per Pompeium aut honores aut divitias ceperant;

Koju funkciju u rečenici ima podcrtani izraz? (v. 5)

- A. apozicije
- B. atributa
- C. indirektnoga objekta
- D. priložne oznake

(1 bod)

31. Nullum ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per Pompeium aut honores aut divitias ceperant;

Na koga ili što se u zadanoj rečenici odnosi podcrtana zamjenica? (v. 5)

- A. na odlikovanje
- B. na ostale
- C. na časti
- D. na bogatstvo

(1 bod)

32. Nullum ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per Pompeium aut honores aut divitias ceperant;

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz zadane rečenice? (v. 5)

- A. Bio je odlikovan.
- B. Odbio je odlikovanje.
- C. Drugi su stekli bogatstvo.
- D. Drugi su odbili časti.

(1 bod)

33. ... quorum partim invitissimi castra sunt secuti, partim summa cum eius offensione domi remanserunt.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 6)

- A. Posve su nevoljko pošli za taborom.
- B. Posve će nevoljko poći za taborom.
- C. Nevoljko polaze za taborom.
- D. Nevoljko će poći za taborom.

(1 bod)

34. ... quorum partim invitissimi castra sunt secuti, partim summa cum eius offensione domi remanserunt.

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtani pridjev? (v. 6)

- A. castra
- B. partim
- C. offensione
- D. domi

(1 bod)

35. Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistulas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam sororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 7)

- A. Atikovo je mirovanje tako drago Cezaru.
- B. Atikovo mirovanje bilo je tako drago Cezaru.
- C. Cezarovo mirovanje tako je drago Atiku.
- D. Cezarovo mirovanje bit će tako drago Atiku.

(1 bod)

36. Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistulas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam sororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit.

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz podcrtanoga dijela rečenice? (v. 7)

- A. Pobjednik je dobio pismo.
- B. Od privatnih je osoba tražen novac.
- C. Privatne su osobe tražile novac.
- D. Pobjednika su odbili pismom.

(1 bod)

37. Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistulas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam sororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 7)

- A. ovom je bio samo dosadan
- B. ne samo da ovom nije bio dosadan
- C. onom će biti dosadan
- D. ne samo da onom neće biti dosadan

(1 bod)

38. Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistulas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam sororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit.

Koga u zadanoj rečenici podrazumijeva podcrtani izraz? (v. 7)

- A. brata
- B. bratića
- C. nećaka
- D. unuka

(1 bod)

39. Sic vetere instituto vitae effugit nova pericula.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 8)

- A. atributa
- B. direktnoga objekta
- C. predikata
- D. priložne oznake

(1 bod)

40. Sic veterē instituto vitae effugit nova pericula.

Što je prema zadanoj rečenici izbjegnuto? (v. 8)

- A. gubitak
- B. nesreće
- C. opasnosti
- D. razočaranje

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili s nekoliko riječi).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

41. Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta.

Na kojemu je slogu od kraja naglasak podcrtane riječi?

(1 bod)

42. Incidit Caesarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta.

Kako glasi podcrtani glagol u futuru I. u istome licu, broju i stanju?

(1 bod)

43. Usus est aetatis vacatione neque se quoquam movit ex urbe.

Što je po vrsti podcrtana riječ?

(1 bod)

44. Usus est aetatis vacatione neque se quoquam movit ex urbe.

Kako glasi podcrtana riječ u istome padežu u pluralu?

(1 bod)

45. Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit.

Kojoj vrsti pripada podcrtana zamjenica?

(1 bod)

46. Quae amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit.

Kako glasi podcrtani izraz u pluralu?

(1 bod)

47. Ipsum Pompeium coniunctum non offendit.

Kako glasi podcrtana zamjenica u ablativu singulara u istome rodu?

(1 bod)

48. Nullum ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per Pompeium aut honores aut divitias ceperant; quorum partim invitissimi castra sunt secuti, partim summa cum eius offensione domi remanserunt.

Kojoj vrsti zavisnih rečenica pripada podcrtani dio rečenice?

(1 bod)

49. Attici autem quies tantopere Caesari fuit grata,...

Kako glasi podcrtani pridjev u istome padežu i rodu u komparativu?

_____ (1 bod)

50. Sic vetere instituto vitae effugit nova pericula.

Kako glasi podcrtani glagol u participu prezenta u nominativu singulara?

_____ (1 bod)

51. Koje rimsko ime označavamo kraticom Q.?

_____ (1 bod)

52. Kako glasi na latinskome jeziku Cezarova izreka koja je označila početak građanskoga rata?

_____ (1 bod)

53. Gdje je Cezar ratovao osam godina?

_____ (1 bod)

54. S kojim je rimskim govornikom Atik prijateljevao od rane mladosti?

(1 bod)

55. Koji savez povezuje Cezara i Pompeja?

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica